

РЕШЕНИЕ

№ 17904

гр. София, 25.09.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав,
в публично заседание на 27.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **4807** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. чл. 10, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на С. Д. А. А., гражданка на Ирак, с предоставен хуманитарен статут в Република България, лично и като законен представител на малолетните С. Х. А. А., ЕГН [ЕГН], и С. Х. А. А., ЕГН [ЕГН], с предоставени хуманитарни статуты, подадена чрез процесуален представител адв. Г. В., срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1398/15.04.2024 г. на директора на Дирекция "Социално подпомагане"-Сердика, с която ѝ е отказано отпускане на месечна целева помощ за дете.

В жалбата е изложено становище за незаконосъобразност на оспорената заповед поради противоречието ѝ с материалния закон. Посочено е, съгласно разпоредбата на чл. 32, ал. 2 от ЗУБ, чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България, като в този смисъл жалбоподателката и нейните деца притежават статут, равносилен на статут на постоянно пребиваващи в страната чужденци. Твърди се, че основанието за отказ – чл. 3, т. 5 от ЗСПД противоречи на нормите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13.12.2011 г., които са с директен ефект по отношение на Република България, като държавата е обвързана по отношение на резултата, който следва да бъде постигнат. Иска се отмяна на процесната заповед. Претендира за

присъждане на разноски по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

В съдебно заседание жалбоподателката не се явява и не се представлява.

Ответникът – директорът на Дирекция "Социално подпомагане"-Сердика, не се явява и не се представлява. Изразява становище за неоснователност на жалбата в писмен отговор.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за възможността за встъпване в настоящото производство, не изпраща представител и не взема становище по жалбата. Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

На 11.04.2024 г. жалбоподателката С. Д. А. А. е подала до директора на Дирекция "Социално подпомагане"-Сердика заявление-декларация за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 ЗСПД, в качеството ѝ на майка и законен представител на малолетните С. Х. А. А. и С. Х. А. А.. Заявителката е декларирала, че както тя, така и отглежданите със съпруга ѝ деца, са иракски граждани - ученици в редовна форма на обучение. Към заявлението е приложено удостоверение за получаваните от семейството през предходните 12 месеца доходи от трудови и/или приравнени към тях правоотношения (общо в размер на 8 483.02 лева за периода м.05.2023 г. – м.03.2024 г.). Приложена е издадена от общопрактикуващия лекар служебна бележка, удостоверяваща, че на децата С. Х. А. А. и С. Х. А. А. са извършени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи.

На 15.04.2024 г. е издадена обжалваната заповед, с която директорът на Дирекция "Социално подпомагане"-Сердика е отказал на заявителката отпускане на помощта по чл. 7, ал. 1, вр. чл. 3, т. 3 и т. 5 от ЗСПД, като е мотивирал акта си с това, че децата не са български граждани и Република България не е страна в международен договор за двустранно сътрудничество с Ирак.

На 22.04.2024 г. процесната заповедта е връчена лично на заявителката, която го е обжалвала с жалба, подадена директно до съда на 07.05.2024 г.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Съобразно чл. 10, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ или упълномощено от него лице. Оспореният акт е издаден от компетентен орган, в рамките на неговата компетентност, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание, както и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона. Оспореният акт е издаден в законоустановената писмена форма и съдържа всички изискуеми съгласно чл. 59, ал. 2 АПК реквизити, в т. ч. фактическите и правни основания за отказа, чрез посочване на правнорелевантните факти, предвидени в хипотезата на чл. 10, ал. 5 ЗСПД. Не се констатират нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение на материалната законосъобразност на акта:

От приложените по делото доказателства е видно и не спори между страните, че жалбоподателката и малолетните ѝ деца са с иракско гражданство и предоставен хуманитарен статут, за което са им издадени и съответните лични документи, копия от които са приложени по делото.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин. Разпоредбата на чл. 32, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България.

Цитираните разпоредби в контекста на събраните доказателства сочат, че лицата с предоставен хуманитарен статут могат да се ползват от правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиване на територията на страната, поради което и с оглед чл. 26, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 1 ЗЧРБ чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство. От друга страна, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД сочи ограничение относно лицата, които имат право на семейни помощи, в случая - бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Поставя се въпроса доколко цитираната разпоредба на чл. 3, т. 5 ЗСПД съответства на норми от общностното право, които уреждат равни права и достъп до социални помощи на чужденци с предоставен хуманитарен статут.

Съгласно чл. 28 § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила /Директива 2004/83/ЕО/, държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава-членка.

По силата на чл. 29, параграф 1 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила /Директива 2011/95/ЕС/, държавите-членки гарантират на лицата, на които е предоставена международна закрила, получаването в държавата-членка, която им е предоставила такава закрила, на необходимите социални грижи, както е предвидено за гражданите им. Параграф 2 от разпоредбата предвижда, че органите могат да ограничат социалните помощи до основните обезщетения, които се предоставят на същото равнище и при същите условия, както за гражданите им. Действително възможността за рестрикции във връзка с равното третиране при социалните помощи се отнася до лицата, на които е предоставена субсидиарна закрила, но не се установява Република България да е заявила подобна дерогация на правилото по § 1 от чл. 29 от Директивата. Предвидената в параграф 2 от

същия член дерогация трябва да се тълкува стриктно (вж. по аналогия Решение от 4 март 2010 г. по дело Chakroun, C-578/08, т. 43, Решение от 24 април 2012 г. по дело Servet Kamberaj, C-571/10, т. 86). В последното цитирано решение Съдът изрично отбелязва, че орган на публична власт на национално, регионално или местно равнище може да се позове на дерогацията, само ако компетентните за прилагането на тази директива органи в съответната държава членка ясно са изявили волята си да се възползват от тази дерогация на принципа на равно третиране.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, същите следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Няма съмнение, че предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС. Ето защо тълкуване и прилагане на чл. 3 ЗСПД, според което чуждите граждани с предоставен хуманитарен статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т. 3 и т. 5 ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона.

Въведеното от законодателя ограничение в разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не следва да се прилага и по силата на чл. 27, т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето, според който държавите страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Конвенцията е ратифицирана с решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991 г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила, са част от вътрешното право на страната, като имат предимство пред нормите на вътрешното законодателство, които им противоречат.

Налага се краен извод за незаконосъобразност на постановеният отказ за отпускане на желаната помощ, поради което оспореният акт следва да бъде отменен, а преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне по заявлението на С. Д. А. А. за отпускане на месечна помощ по чл. 7, ал. 1 ЗСПД, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

При този изход на спора, предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адв. Г. В. следва да бъде

присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд - София-град, III отделение, 36-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на С. Д. А. А., гражданка на Ирак, с предоставен хуманитарен статут в Република България, лично и като законен представител на малолетните С. Х. А. А., ЕГН [ЕГН], и С. Х. А. А., ЕГН [ЕГН], с предоставени хуманитарни статуты, Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1398/15.04.2024 г. на директора на Дирекция "Социално подпомагане"-Сердика, с която ѝ е отказано отпускане на месечна целева помощ за дете.

ИЗПРАЩА преписката на директора на Дирекция "Социално подпомагане"- Сердика за ново произнасяне при съобразяване с мотивите, изложени в настоящото решение.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – Сердика да заплати на адвокат Г. В. сумата от 1 000 (хиляда) лева, представляваща адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

СЪДИЯ: